

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/61/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720205153
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6720205153.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Ďuriana a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Ľubomíra Šablu, ako členov senátu, v spore žalobcu Stavebné bytové družstvo Zvolen, IČO: 00222054, so sídlom vo Zvolene, Nogradyho č. 1455/24, zastúpeného právnym zástupcom TOMÁŠ KOHÚT advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 47235888, so sídlom vo Zvolene, Námestie SNP č. 74/28, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Tomáš Kohút, advokát a konateľ, proti žalovanej H.. E. V., rod. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v F., H. rad č. XXX/XX, o zaplatenie 2.531,95 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 6C/47/2020-87 zo dňa 21.07.2021, ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (druhý výrok) p o t v r d z u j e.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania pred súdom prvej inštancie (tretí výrok) m e n í t a k, že žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 78 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania žalobcu pred súdom prvej inštancie.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 prvá veta prvá rubrika Civilného sporového poriadku; ďalej len „C.s.p.“).

1.1 Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.114,02 €, zmluvnú pokutu kapitalizovanú ku dňu 31.10.2020 v sume 138,64 €, poštovné ku dňu 31.10.2020 v sume 2,- € a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.114,02 € od 01.11.2020 do zaplatenia, a to všetko v pravidelných mesačných splátkach po 100,- € splatných vždy do 28. dňa príslušného kalendárneho mesiaca počnúc mesiacom, v ktorom nadobudne právoplatnosť tento rozsudok; v prípade, ak žalovaná nezplatí čo i len jednu splátku riadne a včas, stáva sa splatným celý dlh (prvý výrok), v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol (druhý výrok) a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 78 % (tretí výrok).

1.2 Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní zo skutkového stavu zisteného vykonaným dokazovaním, podľa ktorého „žalovaná je výlučnou vlastníčkou bytu č. X v bytovom dome v F., H. rad č. XXX/XX, ktorého správu vykonáva žalobca na základe zmluvy o výkone správy č. XXX zo dňa 23.11.2007 v znení dodatkov; za obdobie od 01.01.2019 do 31.10.2020 predstavoval evidovaný nedoplatok žalovanej na byte sumu 2.114,02 €, zmluvnú pokutu v sume 415,93 € a poštovné v sume 2,-

€; v článku 4 ods. 3 zmluvy o výkone správy bolo dojednané, že v prípade omeškania s platbami podľa ods. 2 tohto článku sú vlastníci povinní zaplatiť správcovi zmluvnú pokutu vo výške 1,5 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania odo dňa keď dlh vznikol, až do jeho zaplatenia v súlade s ustanovením § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá je výnosom správcu; podľa čl. 4 ods. 4 zmluvy o výkone správy vyúčtovaním zistený nedoplatok skutočných nákladov za služby a plnenia poskytované s užívaním bytu sú vlastníci povinní zaplatiť správcovi do 15 dní odo dňa doručenia vyúčtovania; ak budú vlastníci v omeškani so splnením tejto povinnosti, sú povinní zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 1,5 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa, keď dlh vznikol, až do jeho zaplatenia, ktorá je výnosom správcu“.

1.3 Podľa právneho posúdenia veci zo strany súdu prvej inštancie žalovaná ako výlučná vlastníčka bytu č. X na ulici H. rad č. XXX/XX v F. v správe žalobcu podľa zmluvy o výkone správy nezaplatila predpísané úhrady (t.j. preddavky do fondu prevádzky, údržby a opráv a na služby a plnenia poskytované s užívaním bytu, ako aj poplatok za výkon správy) za obdobie od 01.01.2019 do 31.10.2020 v sume 2.114,02 €, preto súd prvej inštancie túto sumu žalobcovi priznal spolu s príslušenstvom v podobe úrokov z omeškania a nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky (poštovné), keď prisúdenú sumu s príslušenstvom povolil žalovanej splácať v určených splátkach, ktorých splatnosť špecifikoval; nakoľko žalobca v prejednávanej spore uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu súd prvej inštancie uviedol, že „súčasťou žaloby bol aj nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 1,5 % denne, ktorú vyčíslil žalobca ku dňu 31.10.2020 na sumu 415,93 €, preto súd v ďalšom zameral skúmanie, či žalobcom uplatňovaná zmluvná pokuta je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka; na prvom mieste je potrebné uviesť, že dojednanie o zmluvnej pokute nepatrí medzi podstatné náležitosti zmluvy o výkone správy, ktoré by boli právnym poriadkom vyžadované k platnému uzavretiu takejto zmluvy; zákon o vlastníctve bytov v žiadnom svojom ustanovení nepredpokladá dojednanie o zmluvnej pokute ako súčasť zmluvy o výkone správy; uplatňovanie, resp. vymáhanie zmluvnej pokuty nemožno zahrnúť medzi činnosti správcu v rámci tzv. správy domu tak, ako je táto upravená v § 6 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov; inštitút zmluvnej pokuty teda sám o sebe nijako nesúvisí s vlastníctvom bytu a s ním spojenými zákonnými a zmluvnými povinnosťami, a tiež tento inštitút nie je zákonom č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov nijako upravený; na druhej strane právny poriadok nevyklučuje, aby si vlastníci bytov v zmluve o výkone správy dojednali pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu; jej dojednanie však musí spĺňať všetky formálne aj obsahové náležitosti tak, ako vyplývajú z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, a to vrátane požiadavky na primeranosť výšky zmluvnej pokuty; zo zmluvy o výkone správy vyplýva, že zmluvnou pokutou je zabezpečená povinnosť vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome riadne a včas uhrádzať preddavky do fondu prevádzky, údržby a opráv, na služby a plnenia poskytované s užívaním bytu a poplatkov za výkon správy; výška zmluvnej pokuty 1,5 % denne zodpovedá 54,75 % ročne, pričom podľa zmluvy je pokuta výnosom správcu; žalobca ako správca, ktorý je podnikateľom (§ 2 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka) teda dosahuje zisk nielen z platieb za správu, ktoré predpokladá zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a ktoré predstavujú odmenu za poskytnuté služby, ale v danom prípade dosahuje zisk aj zo zmluvných pokút, ktoré sú povinní platiť vlastníci bytov pri riadnom neuhrádzaní preddavkov a poplatku za výkon správy; tiež nemožno opomenúť, že v zmysle zákona o vlastníctve bytov fond prevádzky, údržby a opráv slúži na financovanie výdavkov spojených s nákladmi na prevádzku, údržbu a opravy spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, spoločných nebytových priestorov, príslušenstva a príslušeného pozemku, ako aj výdavkov na obnovu, modernizáciu a rekonštrukciu domu; to znamená, že fond vytvárajú vlastníci bytov v dome pre svoje vlastné potreby, je preto v prvom rade v ich záujme, aby všetci vlastníci svoju povinnosť platiť príspevky do fondu plnili riadne a včas; v danom prípade však riadne neplnenie uvedenej povinnosti zo strany vlastníkov v konečnom dôsledku prostredníctvom predmetnej zmluvnej pokuty produkuje zisk tretej osoby, od vlastníkov odlišnej, ktorá navyše v zmysle zákona má primárne poskytovať vlastníkom bytov službu spočívajúcu v správe domu, za ktorú jej vlastníci platia odmenu; z predmetnej zmluvnej pokuty nemajú samotní vlastníci bytov žiadnu priamu výhodu; na všetky uvedené skutočnosti je nutné prihliadnúť pri posudzovaní primeranosti výšky takejto zmluvnej pokuty, pričom súd má za to, že výška zmluvnej pokuty 54,75 % ročne, ktorá je čistým ziskom správcu, je neprimeraná vo vzťahu k ňou zabezpečenej povinnosti vlastníkov bytov uhrádzať mesačné platby spojené s vlastníctvom bytu, z ktorých značná časť slúži samotným vlastníkom v podobe tvorby fondu prevádzky, údržby a opráv; súd taktiež zobral do úvahy fakt, že i keď zmluvná pokuta má okrem preventívnej funkcie aj funkciu sankčnú, jej výška nemá na zmluvnú stranu, ktorá poruší predmetnú zmluvnú povinnosť pôsobiť likvidačne, čo podľa názoru súdu zmluvná pokuta vo výške 1,5 % denne, t.j. 54,75 % ročne môže pre vlastníka bytu, ktorý sa dostal z rôznych dôvodov do zlej finančnej situácie, pôsobiť; pritom aj v súdnej veci samotná žalovaná poukázala na to, že k omeškaniu úhrad za služby spojených s užívaním bytu u nej

došlo práve s poukazom na aktuálnu situáciu v súvislosti s pandémiou COVID-19, kedy za dlhšie obdobie mala znížený príjem, v dôsledku prijatých protipandemických opatrení; vzhľadom k vyššie uvedenému súd v súlade s ustanovením § 545a Občianskeho zákonníka znížil výšku zmluvnej pokuty na 1/3, t.j. 0,5 ‰ denne, keď zmluvnú pokutu dojednanú v pôvodnej výške v zmluve o výkone správy považoval súd za neprimerane vysokú; z tohto dôvodu teda prisúdil žalobcovi zmluvnú pokutu vyčíslenú žalobcom pevnou sumou ku dňu 31.10.2020 v sume 138,64 € (1/3 zo sumy 415,93 €); na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe žalobcu v prevažnej časti vyhovel a žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

1.4 Súd prvej inštancie ťažiskovo rozhodol s poukazom na ustanovenia § 6 ods. 1, § 8a ods. 1, 6 a 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 182/1993 Z. z.“) v spojení s § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2, § 545a Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z.; o povolení splácania prisúdenej sumy s príslušenstvom v splátkach rozhodol podľa § 232 ods. 3 a 4 C.s.p.; o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 C.s.p. a po zohľadnení úspechu žalobcu v spore (89 %) a úspechu žalovanej v spore (11 %) priznal pomerne úspešnejšiemu žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 78 %.

2. Podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní (§ 393 ods. 2 prvá veta druhá rubrika C.s.p.).

2.1 Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 25.08.2021 (č.l. 94-95 spisu); rozsudok súdu prvej inštancie napadol len v rozsahu výroku o zamietnutí jeho žaloby v prevyšujúcej časti (druhý výrok) a v rozsahu výroku o trovách konania (tretí výrok); vyjadril názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.); v odvolaní argumentoval, že platné písomné dojednanie zmluvnej pokuty s určením jej výšky ako aj povinnosti, ktorej splnenie zabezpečuje, nebolo medzi stranami sporné; poukázal na skutočnosť, že v zmysle § 545a Občianskeho zákonníka je potrebné pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty a skúmaní podmienok na jej zníženie prihliadať na (1) hodnotu zabezpečovanej povinnosti a (2) význam zabezpečenej povinnosti s prihliadnutím aj na okolnosti konkrétneho prípadu; vyjadril názor, že „súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ustanovenie § 545a Občianskeho zákonníka pokiaľ ide o posúdenie otázky primeranosti výšky zmluvnej pokuty a navyše svoje rozhodnutie aj nedostatočne a nezrozumiteľne odôvodnil; keďže oprávnenie súdu znížiť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu je významným zásahom do zmluvnej voľnosti účastníkov záväzkového vzťahu, malo byť jeho použitie riadne odôvodnené aj pokiaľ ide o úvahu súdu o akú sumu znížil zmluvnú pokutu; absencia presvedčivého a riadne odôvodneného rozhodnutia súdu je spôsobilá zapríčiniť celkovú nepreskúmateľnosť rozhodnutia, jeho vadnosť a je tiež spôsobilá porušiť právo strany na spravodlivý proces“; ďalej argumentoval, že hoci dôvodom na zníženie zmluvnej pokuty mal byť aj pokles príjmu žalovanej z dôvodu prijatých opatrení z dôvodu pandémie, „z rozsudku nevyplýva, že by žalovaná toto svoje tvrdenie súdu preukázala a že by súd skúmal finančnú situáciu žalovanej, aby mohol konštatovať neprimeranosť výšky zmluvnej pokuty vzhľadom na pomery žalovanej; ako vyplýva z predloženej analýzy platieb žalovanej, jej dlh začal vznikať už v mesiaci september 2019, t.j. pred začiatkom prijímania opatrení v súvislosti s pandémiou COVID-19, pričom žiadny zákon prijatý v súvislosti s pandémiou neumožnil vlastníkom bytov a nebytových priestorov v bytových domoch prestať platiť za užívanie bytu“; zdôraznil, že „súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku na viacerých miestach zdôrazňuje, že zmluvná pokuta je výnosom žalobcu a predstavuje jeho zisk a že ostatní vlastníci z takto dojednanej zmluvnej pokuty nemajú žiadnu priamu výhodu“, pričom vyjadril názor, že „súd nemôže použitie moderačného oprávnenia založiť na zistení, že zmluvná pokuta je výnosom správcu; toto konštatovanie nemôže pri súčasnej absencii ďalších dôkazov obstáť ako opora pre zamietajúci výrok rozsudku“; nakoniec poukázal na skutočnosť, že „z rozsudku nie je zrejmé, prečo je podľa názoru súdu potrebné moderovať zmluvnú pokutu na 1/3 a nie napríklad na 1/2; na túto otázku nedal súd žiadnu odpoveď; nepochybne ide pri tom o podstatnú otázku, ktorá by mohla viesť i k odlišnému rozhodnutiu vo veci samej“; na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

2.2 Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

3. Dôkazy vykonané v odvolacom konaní a ich vyhodnotenie (§ 393 ods. 2 prvá veta tretia rubrika C.s.p.).

3.1 V prejednávanej spore nevykonával odvolací súd v odvolacom konaní žiadne dôkazy a pri rozhodovaní bol viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.).

4. Zistený skutkový stav a právne posúdenie veci s prípadným odkazom na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 393 ods. 2 prvá veta štvrtá rubrika C.s.p.).

4.1 Krajský súd, funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. a z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti (druhý výrok) podľa § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

4.2 Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

4.3 Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

4.4.1 Odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

4.4.2 Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti (t.j. v časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty), v tomto smere si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. na tieto v plnom rozsahu poukazuje; na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody odvolací súd udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil; z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 379 C.s.p.; § 380 C.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

4.4.3 Odvolací súd sa po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v prejednávanej spore boli splnené zákonné podmienky na zamietnutie žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti z dôvodu zníženia (moderácie) uplatneného nároku na zmluvnú pokutu; zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplynulo, že v zmluve o výkone správy bola dojednaná zmluvná pokuta pre prípad porušenia povinnosti vlastníka bytu platiť dojednané platby, resp. vyúčtovaním zistený nedoplatok riadne a včas, pričom zmluvná pokuta je výnosom správcu (žalobcu); súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne v prejednávanej spore aplikoval ustanovenie § 545a Občianskeho zákonníka o znížení neprimeranej zmluvnej pokuty vzhľadom na hodnotu a význam zabezpečovacej povinnosti; v prípade § 545a Občianskeho zákonníka ide o ustanovenie s relatívne neurčitou hypotézou, ktorú súd stanovuje v každom jednotlivom prípade podľa konkrétnych okolností prejednávanej spory; súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru o neprimeranosti dojedanej zmluvnej pokuty v zmluve o výkone správy, keď v tomto smere odkazuje odvolací súd na odôvodnenie napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 2 C.s.p.); vo vzťahu ku konkrétnym odvolacím námietkam žalobcu odvolací súd udáva, že zníženie dojedanej zmluvnej pokuty je síce zásahom do zmluvnej voľnosti zmluvných strán zmluvy o výkone správy, tento zásah je však po splnení stanovených podmienok v súlade so zákonom (§ 545a Občianskeho zákonníka); odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu, že skutočnosť, že zmluvná pokuta je výnosom správcu (žalobcu) nemôže byť dôvodom na jej zníženie, pretože skutočnosť, že zmluvná pokuta je výnosom správcu (žalobcu) znižuje význam zabezpečenej povinnosti (z pohľadu vlastníkov bytov a nebytových priestorov) a postačuje pre záver o splnení podmienok na zníženie (moderáciu) zmluvnej pokuty; uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že sporná zmluvná pokuta tak, ako bola dojednaná, neslúži výlučne na ochranu splnenia povinností, ktoré majú vlastníci voči správcovi (nezabezpečuje výlučne splnenie povinnosti, ktorú majú vlastníci bytov voči nemu okrem povinnosti

zaplatiť poplatok za výkon správy), napriek tomu v prípade porušenia povinnosti zaplatiť preddavok na služby spojené s užívaním bytu, platby do jednotlivých fondov bytového domu alebo nedoplatok vyúčtovania (ktorá povinnosť slúži na ochranu vlastníkov pred tzv. neplatičmi), celá suma zmluvnej pokuty sa podľa zmluvy stáva majetkom správcu, t.j. napriek tomu, že v dôsledku neplatenia preddavkov alebo nedoplatku vyúčtovania sú najviac poškodení jednotliví vlastníci bytov, sankciu za porušenie tejto povinnosti inkasuje výlučne správca, ktorý porušením uvedenej povinnosti nie je takmer vôbec dotknutý na svojich právach (poplatok za výkon správy tvorí len nepatrnú časť platieb oproti výške preddavkov na služby spojené s užívaním bytu a do jednotlivých fondov bytového domu); z uvedeného je zrejmé, že preventívna, zabezpečovacia ako aj sankčná funkcia posudzovanej zmluvnej pokuty slúži takmer výlučne záujmom správcu (je neproporcionálne vychýlená v jeho prospech), ktorý je však prípadným porušením povinnosti vlastníka bytu (neplatiča) oproti ostatným vlastníkom bytov (majetkovo) dotknutý (relatívne) najmenej; dojednaná zmluvná pokuta ako sankcia tak nesleduje výnos na strane vlastníkov, ale výnos správcu; dôvodná nie je ani odvolacia námietka žalobcu, že pokles príjmu žalovanej nevyplýval z vykonaného dokazovania, preto na tento pokles nemohol súd prvej inštancie prihliadať v rámci skúmania vplyvu zmluvnej pokuty na pomery žalovanej; skutkový stav nie je v sporovom konaní tvorený len dokazovaním, ale aj skutkovými tvrdeniami, ktoré protistrana nepoprela (§ 151 ods. 1 C.s.p.); skutkové tvrdenie o poklese príjmu v dôsledku pandémie COVID-19 produkovala žalovaná už v odpore proti platobnému rozkazu, ktoré skutkové tvrdenie nebolo zo strany žalobcu žiadnym spôsobom spochybnené do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 C.s.p.), preto žalobca nemôže toto skutkové zistenie namietat' v odvolaní, nakoľko ide z jeho strany o oneskorené popretie skutkových tvrdení žalovanej (§ 366 C.s.p.); na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti (druhý výrok) ako vecne správny potvrdil.

4.4.4 Žalobca v podanom odvolaní osobitne namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; odvolací súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie pre porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p.; na rokovaní občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo dňa 03.12.2015, bolo prijaté stanovisko, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku; Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“; toto stanovisko bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod č. 2/2016; z uvedeného stanoviska pre účely odvolacieho konania za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016 vyplýval záver, že k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom v dôsledku nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu s dôsledkom vzniku povinnosti odvolacieho súdu zrušiť takéto rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016 mohlo dôjsť len výnimočne v prípadoch, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, t.j. v prípadoch, keď z rozhodnutia nemožno vôbec zistiť dôvody, na základe ktorých súd v konkrétnej veci rozhodol; v právnych pomeroch Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 predstavuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia v odôvodnených prípadoch porušenie práva strany na spravodlivý proces a preto bude predmetné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj naďalej použiteľné; preskúmaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolania žalobcu dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok obsahuje riadne uvedenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k nedôvodnosti podanej žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti, preto v prejednávanej spore neboli splnené výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; podľa odvolacieho súdu nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku nemôže vyplývať len zo samotného nesúhlasu žalobcu s rozhodnutím súdu prvej inštancie a jeho dôvodmi; osobitne k námietke žalobcu, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, na základe akých dôvodov súd prvej inštancie znížil zmluvnú pokutu práve na 1/3, odvolací súd udáva, že dôvody zníženia zmluvnej pokuty vyplývajú z odôvodnenia napadnutého rozsudku, pričom konkrétny rozsah zníženia je vecou voľnej úvahy súdu založenej na konkrétnych okolnostiach prejednávanej spore (ide o prejav relatívnej neurčitosti hypotézy právnej normy zakotvenej v ustanovení § 545a Občianskeho zákonníka).

5. Podstatné vyjadrenia strán prednesené v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa v odôvodnení rozhodnutia nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 prvá veta C.s.p.).

5.1 V prejednávacom spore odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v obsahu spisu neidentifikoval žiadne podstatné vyjadrenia strán, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal.

6. Podstatné tvrdenia strán uvedené v odvolaní (§ 393 ods. 2 prvá veta piata rubrika C.s.p. v spojení s § 387 ods. 3 druhá veta C.s.p.).

6.1 Žalobca podané odvolanie ťažiskovo odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p.) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Skutkové zistenia súdu prvej inštancie z vykonaných dôkazov ako aj právne posúdenie vecí vo vzťahu k zamietnutiu žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti (t.j. ohľadne časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty) sú však podľa odvolacieho súdu správne a obsahom uplatnených odvolacích dôvodov sa ich podľa odvolacieho súdu žalobcovi nepodarilo spochybníť (body 4.4.2 a 4.4.3 odôvodnenia); odvolací súd nezistil ani porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces v dôsledku tvrdenej nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku (bod 4.4.4 odôvodnenia).

7. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby žalobcu v prevyšujúcej časti (druhý výrok) ako vecne správne potvrdil.

8. Odvolací súd na základe podaného odvolania a súčasne ako závislý výrok (§ 379 písm. a/ C.s.p.) preskúmal aj výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania (tretí výrok) a dospel k záveru o nevyhnutnosti jeho zmeny podľa § 388 C.s.p., podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie; súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 2 C.s.p. správne podľa pomeru úspechu strán v spore priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie pomerne úspešnejšiemu žalobcovi v rozsahu 78 % (samotný výpočet pomeru úspechu a neúspechu strán v spore nebol predmetom odvolacieho prieskumu, pretože ho žalobca v podanom odvolaní osobitne nespochybnil); nakoľko však vo výroku o trovách konania súd prvej inštancie nevyjadril povinnosť nahradiť trovy konania, zostal výrok o trovách konania v tejto podobe nevykonateľný; preto bolo podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné tento výrok z formálnych dôvodov zmeniť a uložiť žalovanej povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 78 %; z dôvodu vykonateľnosti rozhodnutia o trovách konania formuloval odvolací súd výrok o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie do povinnosti ich náhrady (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/222/2016 zo dňa 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/57/2017 zo dňa 30.05.2017, sp. zn. 6Cdo/196/2016 zo dňa 22.06.2017 a sp. zn. 7Cdo/123/2016 zo dňa 04.04.2017). O samotnej výške náhrady trov konania žalobcu pred súdom prvej inštancie rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

9. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Nakoľko žalovaná bola v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešná, vznikol jej proti plne neúspešnému žalobcovi (odvolateľovi) nárok na plnú náhradu trov konania (100 %); žalovaná bola však v odvolacom konaní úplne nečinná a žiadne trovy odvolacieho konania jej nevyplývajú ani zo spisu, preto odvolací súd žalovanej náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi nepriznal (R 72/2018).

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 C.s.p. a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže súčasne so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).